

25.09.2019

Ärende/26

§ 275

Den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen om jämlik behandling av rollatorer och barnvagnar i kollektivtrafiken

HEL 2019-002609 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite rollaattorien ja lastenvaunujen yhtäläisestä kohtelusta
- 2 Lausunto 27.8.2019, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Eveliina Heinäluoma och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att frågan om resa med rollator och barnvagn i kollektivtrafik som ordnas av HRT ska utredas i samma sammanhang och avgöras på grundval av likvärdigt bemötande.

Enligt HRT:s resevillkor kan de som använder rollator stiga in i bussen genom mittdörren utan att behöva visa upp resekort eller HRT-appens biljettskärm för kortläsaren eller chauffören. Om det inte har varit möjligt för en passagerare som använder rollator att lösa biljett, tar man inte ut kontrollavgift då biljetterna kontrolleras, utan kontrollanten hjälper till med att lösa biljett. Passagerare som använder rollator har dock ingen kännedom om denna praxis och praxisen kan inte anses vara lämplig.

Helsingfors stad vill satsa på möjligheterna till rörlighet för de äldre och andra som har det svårt att röra sig. Staden skriker till åtgärder i syfte

att HRT ska bevilja avgiftsfrihet för personer som använder rollator inom HRT:s busstrafik.

Bakgrund

HRT beredde i samarbete med kommunerna den reform av tariff- och biljettsystemet som togs i bruk i april 2019. Innan HRT fattade beslut i ärendet inhämtade det utlåtanden från kommunerna om sina förändringsförslag. Helsingfors stadsstyrelse gav 11.5.2015 (§ 518) ett utlåtande om biljetter för specialgrupper och om rätten att resa utan biljett efter införandet av den nya zonmodellen. Helsingfors stad hade då inget att anmärka på bemötandet av de passagerare som använder rollator eller på resors avgiftsfrihet.

Grunderna för specialgruppers rabatt- och fribiljetter hade i huvudsak utformats för mer än 30 år sedan. Grunden för att ta i bruk rabatt- och fribiljetter har varit svårigheten att utnyttja kollektivtrafiken, särskilt på grund av materielens samt biljettsystemets otillgänglighet, det vill säga svårigheten att komma åt att stämpla biljetten. Tillgängligheten har förbättrats avsevärt, och denna grund för rabattbiljett håller på att försvinna allt eftersom den materiel och de betalapparater som används i kollektivtrafiken blir tillgängliga.

Rätten till avgiftsfritt åkande i kollektivtrafiken för dem som rör sig med barnvagn är en praxis från den tid då man köpte biljett av föraren eller i en kortläsare i närheten av framdörren och man av säkerhetsskäl inte har kunnat lämna barnvagnen utan tillsyn i fordonets mittparti för den tid som biljettköpet tar. I och med reformen av biljettsystemet har köp av biljett av chauffören minskat betydligt och utgör i dagens läge ungefär en procent av den sammanlagda försäljningen. Största delen av passagerarna har biljett som de har köpt i förväg och i de kortläsare som finns i mittpartiet. Över 70 procent av alla resor med HRT görs redan med trafikformer där det finns öppen biljettförsäljning och där kortläsarna finns också vid mittdörrarna (tåg, metro, spårvagn och stomlinjebussar).

HRT föreslog år 2015 att rätten för dem som rör sig med barnvagn att resa utan biljett begränsas till enbart de bussar där det är möjligt att köpa biljett endast av chauffören eller i den kortläsare som finns i anslutning till fordonets framdörr. Av medlemskommunerna var det då Grankulla, Kervo och Sibbo som understödde HRT:s förslag, medan Helsingfors, Esbo, Vanda och Kyrkslätt ville behålla förmånen i alla trafikformer.

Det är i regel möjligt att köpa biljett i förväg eller i anslutning till framdörren i HRT:s kollektivtrafik. Då detta inte är möjligt, förordnas den

25.09.2019

Ärende/26

som använder rollator inte att betala kontrollavgift. Det finns ingen säkerhetsrelaterad grund för avgiftsfrihet.

Föredragandens ställningstagande

Föredraganden har inte inkluderat stadsmiljönämndens förslag om avgiftsfritt resande för dem som använder rollator i förslaget till utlåtande. De synpunkter som sammanhänger med trafiksäkerheten för dem som använder rollator har beaktats i HRT:s resevillkor, och det finns ingen säkerhetsrelaterad grund för avgiftsfrihet.

Till slut

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite rollaattorien ja lastenvaunujen yhtäläisestä kohtelusta
- 2 Lausunto 27.8.2019, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 16.09.2019 § 621

HEL 2019-002609 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

16.09.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

25.09.2019

Ärende/26

Vastaehdotus:
Elisa Gebhard:

Poistetaan perustelujen 2. kappale "Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausuntoihin ja toteaa, että rollaattorilla liikkuvien matkustajien osalta ei ole tarvetta muuttaa nykyisiä tariffikäytäntöjä HSL:n joukkoliikenteessä."

Perustelujen kappaleen 3 loppuun lisäys: "Tämä käytäntö ei kuitenkaan ole rollaattorilla liikkuvien ihmisten tiedossa, eikä käytäntöä voida pitää asianmukaisena."

Poistetaan perustelujen kappale 4 "HSL katsoo, että nykyisen tariffijärjestelmän ja ohjeistuksen puitteissa ei ole perusteita laajentaa maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin. HSL ilmoitti jatkossakin kehittävänsä lipunmyyntiä siten, että lippujen hankinta helpottuu entistään." ja lisätään tilalle: "Helsingin kaupunki haluaa panostaa ikääntyneiden ja vaikeasti liikkuvien ihmisten liikkumiseen. Kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, jotta HSL myöntäisi rollaattorin kanssa liikkuville ihmisille maksuttoman matkustamisen HSL:n bussiliikenteessä."

Kannattaja: Kaisa Hernberg

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Elisa Gebhardin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

09.09.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 18.06.2019 § 352

HEL 2019-002609 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän.

HSL valmisti huhtikuussa 2019 käyttöön otetun uudistetun taksa- ja lippujärjestelmänsä vaihteittain yhteistyössä kuntien kanssa. HSL pyysi ennen päätöksentekoaan kuntien lausuntoja ehdottamistaan muutoksista. Helsingin kaupunginhallitus antoi 11.5.2015 lausunnon erityisryhmien lipuista ja oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa. Kaupunginhallituksella ei tuolloin ollut huomautettavaa rollaattoria käyttävien matkustajien kohteluun tai matkojen maksuttomuuteen.

Rollaattorin kanssa liikkuvan matkustajan osalta käytännöt pysyvät ennallaan HSL:n lippujärjestelmän uudistuksessa. Bussissa rollaattorin kanssa liikkuvan keskiovesta kulkevan matkustajan ei tarvitse näyttää matkakortin kausilippua kortinlukijalle tai maksaa matkaa kuljettajalle. Jos rollaattorin kanssa liikkuvalla ei ole ollut mahdollisuutta maksaa matkaansa, tarkastaja ei peri tarkastusmaksua vaan käyttää matkustajan HSL-kortin lukijassa arvolipun ostamista varten tai myy kertalipun.

Kaupunkiympäristölautakunnan käsityksen mukaan rollaattorilla liikkuvien matkustajien osalta ei ole tarvetta muuttaa nykyisiä tariffikäytäntöjä HSL:n joukkoliikenteessä.

Helsinki tavoittelee seuraavassa HSL:n talousarviossa rollaattorien rinnastamista maksuttomasti liikkuviin lastenvaunuihin.

Käsittely

18.06.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Helsinki tavoittelee seuraavassa HSL:n talousarviossa rollaattorien rinnastamista maksuttomasti liikkuviin lastenvaunuihin.

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esittää, että HSL:n piirissä arvioitaisiin rollaattorien kanssa kulkevien henkilöiden lippukäytännöt ja harkittaisiin mahdollisuutta vapauttaa heidät velvoitteesta hankkia lippu.

Kannattaja: Laura Rissanen

Anni Sinnemäen ja Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

25.09.2019

Ärende/26

JAA-ehdotus: Lautakunta esittää, että HSL:n piirissä arvioitaisiin rolaattorien kanssa kulkevien henkilöiden lippukäytännöt ja harkittaisiin mahdollisuutta vapauttaa heidät velvoitteesta hankkia lippu.
EI-ehdotus: Helsinki tavoittelee seuraavassa HSL:n talousarviossa rolaattorien rinnastamista maksuttomasti liikkuviin lastenvaunuihin.

Jaa-äännet: 5

Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Mikko Särelä

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jaana Susanna Ylitalo

Tyhjä: 1

Risto Rautava

Äänestyksessä Heinäluoman ehdotus voitti äänin 7-5 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Helsinki tavoittelee seuraavassa HSL:n talousarviossa rolaattorien rinnastamista maksuttomasti liikkuviin lastenvaunuihin.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jaana Susanna Ylitalo

Tyhjä: 6

Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Mikko Särelä

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen äänin 7-0 (6 tyhjää).

11.06.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi